

Tvedestrand kommune

Postboks 38
4901 TVEDESTRAND

Saksbehandler, innvalgstelefon

Arnstein Knutsen Engemyr, 37 01 75 88

Tvedestrand - Rørkiltoppen 51 - gnr/ bnr 89/73 – Svar på søknad om oppføring av mur og utestue - vurdering etter forskrift om klippeblåvinge som prioritert art

---

Det er søkt om to tiltak. Vedtaket er derfor todelt.

1. Fylkesmannen gir ikke dispensasjon fra forskrift om klippeblåvinge som prioritert art FOR-2011-05-20-522 §§ 3 og 4, jf. § 8, til oppføring av mur gnr/bnr 89/73 som anvist i søknad.
2. Fylkesmannen gir dispensasjon fra forskrift om klippeblåvinge som prioritert art FOR-2011-05-20-522 §§ 3 og 4, jf. § 8, til oppføring av utestue gnr/bnr 89/73 som anvist i søknad.

Fylkesmannen stiller følgende vilkår til dispensasjonen:

- Plassering og mellomlagring av masser/maskiner/materialer/annet utstyr og avfall skal ikke forekomme på areal med forekomster av vertsplanten smørbukk.
- En kortfattet rapport skal oversendes Fylkesmannen i Agder når tiltakene er ferdigstilt. Rapporten må inneholde kort beskrivelse av tiltakene, eventuelle relevante utfordringer knyttet til oppfylling av foreliggende vilkår og billedokumentasjon før og etter tiltaket ble gjennomført.

Dersom det oppstår uforutsette komplikasjoner som kan påvirke relevante habitatforhold for arten klippeblåvinge, skal Fylkesmannens miljøvernavdeling og/eller Statens Naturoppsyn (SNO) underrettes umiddelbart, slik at situasjonen kan bli vurdert, avklart og fulgt opp av forvaltningsmyndigheten.

Vi viser til oversendt søknad i e-post datert 17.6.2020 om dispensasjon fra forskrift om klippeblåvinge som prioritert art, FOR 2011-05-20-522, til oppføring av støttemur og utestue. Vi viser også til dialog på telefon og foreløpige svar på e-post henholdsvis 10.7. og 15.10.

Vi beklager lang saksbehandlingstid, og vil presisere at dette er ikke en uttalelse etter plan og bygningsloven, men et vedtak etter forskrift for klippeblåvinge som prioritert art.

Bakgrunn

Det er søkt om dispensasjon for oppføring av støttemur i naturstein og utestue. Det er opplyst at muren skal være 63 m lang og at høyden vil variere fra 0,5-3,0 m. Ny mur skal erstatte gammel mur på 33 m med samme høyde. Altså blir det oppført helt ny mur på 30 meter langs tomtens sørvestre hjørne. Utestuen er 24 m² og skal plasseres på tomtens sørøstre del hvor det allerede er opparbeidet hage.

Juridisk grunnlag

Omsøkte tiltak innebærer teknisk inngrep i det økologiske funksjonsområdet for klippeblåvinge ved Rørkil i Tvedestrand kommune. Tiltaket må derfor behandles etter Forskrift om klippeblåvinge (*Scolitantides orion*) som prioritert art (FOR-2011-05-20-522), heretter kalt forskriften.

Forskriften § 2 lyder:

«Formålet med forskriften er å ivareta klippeblåvinge i samsvar med forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 første ledd.»

Naturmangfoldloven (nml.) § 5. (forvaltningsmål for arter) første ledd lyder:

«Målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av.»

Forskriften § 4 første ledd, andre ledd, første og andre punktum, og tredje ledd lyder:

*«Som økologiske funksjonsområde for klippeblåvinge regnes i forskriften artens leveområder. I det økologiske funksjonsområdet for klippeblåvinge er bruk som tar hensyn til klippeblåvingens leveområder tillatt. Annen bruk er ikke tillatt.
Oppføring av nybygg og større tilbygg, masseuttak, utfylling og lagring av masser og skogplanting er forbudt.»*

Dispensasjonsadgang

Fylkesmannen er forvaltningsmyndighet etter forskriften § 7. Dispensasjonsadgangen fremgår av forskriften § 8, hvor første ledd, første punktum lyder:

«Fylkesmannen kan, etter søknad, gjøre unntak fra forbudene i § 3, § 4 annet ledd annet punktum og § 4 tredje ledd, i samsvar med naturmangfoldloven § 24 femte ledd.»

Naturmangfoldloven § 24 femte ledd lyder:

«Myndigheten etter loven kan gjøre unntak fra forskrift etter § 23 dersom det ikke forringer artens bestandssituasjon eller bestandsutvikling, eller dersom vesentlige samfunnshensyn gjør det nødvendig.»

Prinsippene i nml. §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, jf. nml § 7. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11), og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Fylkesmannens vurdering

Utfordringene i denne saken er knyttet til utfylling av masser og arealbeslag. Tomta hvor tiltakene ønskes oppført er planert tomt med vegeterte steinfyllinger mot sør og vest. Tomta ligger ikke i et registrert spesielt viktig område for klippeblåvinge med tanke på forekomster av smørbukk, jf. Ecom sin rapport fra 2015. I forbindelse med at Fylkesmannen befarte området ble det imidlertid registrert forekomster av smørbukk fire steder, jf. Figur 1.

Figur 1. Kart over gnr/bnr 89/73 med anvisning av hvor det er observert smørbukk.

Smørbukkforekomsten lengst sør vurderes som uproblematisk i forhold til tiltakenes plassering og utforming. Forekomsten lengst øst ser ut til å ligge nord for anvist plassering av utestue, og vår vurdering er at utestuen kan oppføres uten at smørbukk berøres. Når det gjelder de to forekomstene sørvest på tomten, ser det ut til at muren vil berøre begge forekomstene. Forskriften er tydelig på at forekomster av vertsplanten ikke skal ødelegges eller skades, jf. § 3.

*«Enhver form for uttak, skade eller ødeleggelse av klippeblåvinge er forbudt. Som ødeleggelse regnes uttak, ødeleggelse eller skade av vertsplanten smørbukk (*Hylotelephium maximum*) i det økologiske funksjonsområdet for klippeblåvingen og andre handlinger dersom de er egnet til å skade, forstyrre eller på annen måte forringe individer av arten.»*

Forskriftens § 8 åpner for muligheten for å gi dispensasjon fra forskriften §§ 3 og 4, dersom tiltaket ikke forringer bestandssituasjonen eller bestandsutviklingen til klippeblåvinge, eller dersom vesentlige samfunnshensyn gjør det nødvendig, jf. nml § 24 femte ledd.

Tiltaket er ikke å regne som en vesentlig samfunnsinteresse, slik at det ikke kan gis dispensasjon ut fra vesentlige samfunnshensyn. Det er da kun anledning til å gi dispensasjon dersom tiltaket vurderes å ikke kunne forringe bestandssituasjonen eller bestandsutviklingen til klippeblåvinge.

Forekomster av smørbukk er i utgangspunktet ikke regnet for å være en minimumsfaktor i området. Grunnet klippeblåvingens svært begrensede bevegelsesmønster i landskapet er det antatt at forekomsten av smørbukk kan ha mye å si for at hele det økologiske funksjonsområdet kan tas i bruk av sommerfuglen.

Forekomstene av smørbukk lengst vest/sørvest antas å være relativt nyetablerte. Plantene er små og vokser delvis på opparbeidet tomt/fylling som er etablert tidlig på 1980-tallet. Forekomstene lenger øst og sørøst virker å være eldre med flere og større planter. I tillegg ligger plantene sør og sørøst utenfor areal som berøres av tiltakene. Flere og nærliggende forekomster av smørbukk vil kunne bidra til å skape flere og bedre muligheter for egglegging og oppvekstmuligheter for larvene. Uttak/ødeleggelse av disse forekomstene vil etter vår vurdering følgelig kunne forringe bestandssituasjonen og bestandsutviklingen for klippeblåvinge. I tillegg til at muren i seg selv vil berøre de to forekomstene lengst vest/sørvest, er også grunnarbeid og mellomagring av utstyr og materialer kritiske faktorer mht. risiko for skade på klippeblåvinge eller vertsplanten smørbukk. Slik muren er skissert i søknad vurderer Fylkesmannen at arbeidet med muren vanskelig kan utføres uten å skade forekomster av vertsplanten smørbukk.

Tiltaket vil ut fra ovenstående vurdering med overveiende sannsynlighet medføre skade/ødeleggelse på flere forekomster av vertsplanten smørbukk. Gode forekomster av vertsplanten er essensielt for gjennomføring av livssyklusen til en allerede svært svekket bestand av klippeblåvinge. Samlet belastning, jf. nml. § 10, tillegges derfor vekt i saken. Skade på smørbukk vil i denne sammenheng vurderes som miljøforringelse (jf. nml. §11), og det er viktig å påpeke at masser/maskiner/materialer /annet utstyr eller avfall ikke må plasseres på steder der det er smørbukk.

Oppføring av utestue vurderes imidlertid som uproblematisk fordi tiltaket ikke vil skade/ødelegge kjente forekomster av smørbukk. Kunnskapsgrunnlaget, jf. nml. § 8, anses å være tilstrekkelig for å ta en beslutning i saken, og føre var-prinsippet, jf. nml. § 9 tillegges ikke vekt.

Det er ikke aktuelt å kreve tidsbegrensninger eller bruk av spesielle arbeidsteknikker ved oppføring av utestue, jf. nml. § 12.

Konklusjon

Konklusjonen er todelt. Med bakgrunn i vurderingene over mener Fylkesmannen at oppføring av mur ikke kan gjennomføres uten å skade/ødelegge forekomster av smørbukk. Dette vil etter vår vurdering kunne forringe bestandssituasjonen og/eller bestandsutviklingen til klippeblåvinge i Tvedestrand, og Fylkesmannen kan i henhold til forskriften § 8 og naturmangfoldloven § 24 femte ledd ikke gi dispensasjon fra forskriftens §§ 3 og 4 til oppføring av mur som anvist i søknad.

Utestue kan etter vår vurdering oppføres uten å skade/ødelegge forekomster av smørbukk. Som en konsekvens av dette vil en slik oppføring ikke påvirke bestandssituasjonen eller bestandsutviklingen til klippeblåvinge i Tvedestrand. Fylkesmannen finner i henhold til forskriften § 8 og naturmangfoldloven § 24 femte ledd grunnlag for å gi dispensasjon fra forskriften §§ 3 og 4 til oppføring av utestue som anvist i søknad.

Vedtak

Det er søkt om to tiltak. Vedtaket er derfor todelt.

1. Fylkesmannen gir ikke dispensasjon fra forskrift om klippeblåvinge som prioritert art FOR-2011-05-20-522 §§ 3 og 4, jf. § 8, til oppføring av mur gnr/bnr 89/73 som anvist i søknad.
2. Fylkesmannen gir imidlertid dispensasjon fra forskrift om klippeblåvinge som prioritert art FOR-2011-05-20-522 §§ 3 og 4, jf. § 8, til oppføring av utestue gnr/bnr 89/73 som anvist i søknad.

Fylkesmannen stiller følgende vilkår til dispensasjonen for oppføring av utestue:

- Plassering og mellomlagring av masser/maskiner/materialer/annet utstyr og avfall skal ikke forekomme på areal med forekomster av vertsplanten smørbukk.
- En kortfattet rapport skal oversendes Fylkesmannen i Agder når tiltakene er ferdigstilt. Rapporten må inneholde kort beskrivelse av tiltakene, eventuelle relevante utfordringer knyttet til oppfylning av foreliggende vilkår og billedokumentasjon før og etter tiltaket ble gjennomført.

Dersom det oppstår uforutsette komplikasjoner som kan påvirke relevante habitatforhold for arten klippeblåvinge, skal Fylkesmannens miljøvernavdeling og/eller Statens Naturoppsyn (SNO) underrettes umiddelbart, slik at situasjonen kan bli vurdert, avklart og fulgt opp av forvaltningsmyndigheten.

Vedtaket kan påklages innen tre uker fra det tidspunktet underretning om vedtaket er kommet frem, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29.

En eventuell klage skal fremsettes for Fylkesmannen i Agder, jf. forvaltningsloven § 32.

Vi gjør oppmerksom på retten etter forvaltningsloven § 18, jf. § 19, til å se sakens dokumenter.

Med hilsen

Ingunn Løvdal (e.f.)
miljøverndirektør

Arnstein Knutsen Engemyr
rådgiver
Miljøvernavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Vidar Knutsen

sendt per e-post